

Lidia-Emilia PÎRVULESCU

Lidia-Emilia PÎRVULESCU

**CREAȚII FUNCȚIONALE PRIN PROIECTE TEMATICE
LA DISCIPLINA ARTE VIZUALE ȘI ABILITĂȚI PRACTICE
LA NIVELUL ACHIZIȚIILOR FUNDAMENTALE**

**Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2024**

Referenți științifici:

Prof.univ.dr. Vasile Chiș
Conf.univ.dr. Oana-Maria Păstae

Copyright © 2024 Editura Universitaria
Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PÎRVULESCU, LIDIA-EMILIA

**Creații funcționale prin proiecte tematice la disciplina Arte vizuale și
abilități practice la nivelul achizițiilor fundamentale / Lidia-Emilia**

Pîrvulescu. - Craiova : Universitaria, 2024

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-2068-1

37

© 2024 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lista prescurtărilor, lista figurilor, lista tabelelor

Lista prescurtărilor:

1.	ANOVA	Analiza varianței - este o colecție de modele statistice
2.	CCD Gorj	Casa Corpului Didactic Gorj
3.	CES	Cerințe Educative Speciale
4.	CP A	Clasa pregătitoare A
5.	CP B	Clasa pregătitoare B
6.	CP C	Clasa pregătitoare C
7.	CP D	Clasa pregătitoare D
8.	EGO	Mintea logică conștientă
9.	I A	Clasa I A
10.	I B	Clasa I B
11.	I C	Clasa I C
12.	I D	Clasa I D
13.	ID	Ghid primitiv inconștient
14.	II A	Clasa a II-a A
15.	II B	Clasa a II-a B
16.	II C	Clasa a II-a C
17.	II D	Clasa a II-a D
18.	IQ	Coeficient de inteligență
19.	Nr.	Număr
20.	Nr.crt.	Număr curent
21.	O1	Obiectivul 1
22.	O2	Obiectivul 2
23.	O3	Obiectivul 3
24.	O4	Obiectivul 4

25.	O5	Obiectivul 5
26.	O6	Obiectivul 6
27.	SPSS	Aplicație puternică pentru statistică
28.	V.D.1	Gradul de comprehensiune al tehnicilor de lucru specifice disciplinei Arte vizuale și abilități practice la nivelul achizițiilor fundamentale
29.	V.D.2	Originalitatea
30.	V.D.3	Abstractizarea semantică
31.	V.D.4	Elaborarea din perspectiva funcționalității
32.	Variabila I	Gradul de comprehensiune al tehnicilor de lucru specifice disciplinei Arte vizuale și abilități practice la nivelul achizițiilor fundamentale
33.	Variabila II	Originalitatea
34.	Variabila III	Abstractizarea semantică
35.	Variabila IV	Elaborarea din perspectiva funcționalității

Lista figurilor:

1. Figura nr. II.1 Domeniile disciplinei Artei vizuale și abilități practice
2. Figura nr. III.1 Pătratul Tangram
3. Figura nr. IV.1. Respondenți din categoria cadre didactice care predau la clasele pregătitoare, clasa I și clasa a II-a
4. Figura nr. IV.2. Chestionar pentru învățători/profesori învățământ primar
5. Figura nr. IV.3. Funcție didactică - respondenți
6. Figura nr. IV.4. Instituțiile de învățământ - respondenți
7. Figura nr. IV.5. Mediul urban sau rural al instituțiilor de învățământ
8. Figura nr. IV.6. Grad didactic - respondenți
9. Figura nr. IV.7. Participare activități formare - respondenți
10. Figura nr. IV.8. Program de formare preferat de respondenți
11. Figura nr. IV.9. Formă de organizare preferată de respondenți

12. Figura nr. IV.10. Domenii cursuri de formare preferate de respondenți
13. Figura nr. IV.11. Propuneri pentru viitoarele programe de formare
14. Figura nr. IV.12. Utilizarea metodei proiectelor tematice - respondenți
15. Figura nr. IV.13. Metode de dezvoltare a competențelor elevilor
16. Figura nr. IV.14. Materiale didactice preferate de respondenți
17. Figura nr. IV.15. Tehnici de lucru utilizate în cadrul lecției de arte
18. Figura nr. IV.16. Factor succes/insucces școlar
19. Figura nr. IV.17. Metoda sau instrumentul de evaluare utilizat frecvent în lecția alocată disciplinei Arte vizuale și abilități practice
20. Figura nr. IV.18. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare inițială la clasele pregătitoare
21. Figura nr. IV.19. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare inițială la clasele I
22. Figura nr. IV.20. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare inițială la clasele a II-a
23. Figura nr. V.1. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare formativă la clasele pregătitoare
24. Figura nr. V.2. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare formativă la clasele I
25. Figura nr. V.3. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare formativă la clasele a II-a
26. Figura nr. VI.1. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare posttest la clasele pregătitoare
27. Figura nr. VI.2. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare posttest la clasele I
28. Figura nr. VI.3. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - evaluare posttest la clasele a II-a
29. Figura nr. VI.4. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - retestarea la clasa I fostă clasa pregătitoare
30. Figura nr. VI.5. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - retestarea la clasa a II-a fostă clasa I
31. Figura nr. VI.6. Reprezentarea grafică a mediei valorilor obținute pe fiecare variabilă - retestarea la clasa a III-a fostă clasa a II-a

Lista tabelelor:

1. Tabel nr. IV.1. Reprezentarea termenelor de implementare a proiectelor tematice
2. Tabelul nr. IV.2. Variabilele dependente și indicatori observaționali
3. Tabelul nr. IV.3. Prezentarea sintetică a metodologiei cercetării
4. Tabelul nr. IV.4. Număr respondenți din categoria cadre didactice care predau la clasele pregătitoare, clasa I și clasa a II-a
5. Tabel nr. IV.5. Eșantionul de elevi participanți cuprinși în experiment de la Școala Gimnazială „Voievod Litovoi”, Târgu-Jiu
6. Tabel nr. IV.6. Eșantionul de elevi participanți cuprinși în experiment de la Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărăscu”, Târgu-Jiu
7. Tabel nr. IV.7. Codificare clase implicate în experiment
8. Tabel nr. IV.8. Tipul de eșantioane – clase implicate în cercetare
9. Tabelul nr. IV.9. Punctaj test evaluare inițială
10. Tabelul nr. IV.10. Punctaj mediu pe variabilă - evaluare inițială la clasa pregătitoare
11. Tabelul nr. IV.11. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte – evaluare inițială la clasa pregătitoare
12. Tabelul nr. IV.12. Punctaj mediu pe variabilă - evaluare inițială la clasa I
13. Tabelul nr. IV.13. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte – evaluare inițială la clasa I
14. Tabelul nr. IV.14.. Punctaj mediu pe variabilă- evaluare inițială la clasa a II-a
15. Tabelul nr. IV.15. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte – evaluare inițială la clasa a II-a
16. Tabel nr. V.1. Eșantion de conținut – Temă proiecte tematice
17. Tabel nr. V.2. Album lucrări proiect tematic „Toamna, fructe și legume”
18. Tabel nr. V.3. Album lucrări proiect tematic „Ne bucurăm de Crăciun”
19. Tabel nr. V.4. Album lucrări proiect tematic „Mihai Eminescu - Luceafărul poeziei românești”
20. Tabel nr. V.5. Album lucrări proiect tematic „24 Ianuarie – Unirea Principatelor Române”
21. Tabel nr. V.6. Tabel centralizator cu elevii participanți la concurs

22. Tabel nr. V.7. Album lucrări proiect tematic „De Dragobete, iubește românește”
23. Tabel nr. V.8. Album lucrări proiect tematic „Mama, ființa cea mai dragă”
24. Tabel nr. V.9. Album lucrări proiect tematic „Tradiții și obiceiuri de Paște la români”
25. Tabel nr. V.10. Album lucrări proiect tematic „Primăvara și culorile ei”
26. Tabel nr. V.11. Album lucrări proiect tematic „Zâmbetul, jocul, veselia... îmi colorează copilăria”
27. Tabelul nr. V.12. Punctaj test evaluare - etapa experimentală
28. Tabelul nr. V.13. Punctaj mediu pe variabilă - evaluare formativă la clasa pregătitoare
29. Tabelul nr. V.14. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte – evaluare formativă la clasa pregătitoare
30. Tabelul nr. V.15. Punctaj mediu pe variabilă - evaluare formativă la clasa I
31. Tabelul nr. V.16. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte– evaluare formativă la clasa I
32. Tabelul nr. V.17. Punctaj mediu pe variabilă- evaluare formativă la clasa a II-a
33. Tabelul nr. V.18. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte– evaluare formativă la clasa a II-a
34. Tabelul nr. VI.1. Punctaj test evaluare Etapa postexperimentală
35. Tabelul nr. VI.2. Punctaj mediu pe variabilă- evaluare posttest la clasele pregătitoare
36. Tabelul nr. VI.3. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte - evaluare posttest la clasele pregătitoare
37. Tabelul nr. VI.4. Punctaj mediu pe variabilă - evaluare posttest la clasele I
38. Tabelul nr. VI.5. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte - evaluare posttest la clasele I
39. Tabelul nr. VI.6. Punctaj mediu pe variabilă- evaluare posttest la clasele a II-a
40. Tabelul nr. VI.7. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte- evaluare posttest la clasele a II-a

41. Tabelul nr. VI.8. Punctaj test evaluare Etapa postexperimentală
42. Tabelul nr. VI.9. Punctaj mediu pe variabilă -retestarea la clasa I fostă clasa pregătitoare
43. Tabelul nr. VI.10. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte – retestarea la clasa I fostă clasa pregătitoare
44. Tabelul nr. VI.11. Punctaj mediu pe variabilă- retestarea la clasa a II-a fostă clasa I
45. Tabelul nr. VI.12. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte- retestarea la clasa a II-a fostă clasa I
46. Tabelul nr. VI.13. Punctaj mediu pe variabilă-retest la clasa a III-a fostă clasa a II-a
47. Tabelul nr. VI.14. Analiza relației dintre variabila independentă și fiecare variabilă dependentă, în parte - retestarea la clasa a III-a fostă clasa a II-a

INTRODUCERE

Am optat pentru realizarea Lucrării de cercetare științifică cu titlul *Creații funcționale prin proiecte tematice la disciplina Arte vizuale și abilități practice la nivelul achizițiilor fundamentale* întrucât „Creativitatea reprezintă un fenomen special, o adevărată provocare pentru contemporaneitate; o problemă cu interpretări variate, presupunând capacități care diferă de la om la om, de la profesor la profesor. Conceptul desemnează aptitudinea de a realiza ceva nou și original, cu implicare activă și adoptare a unei atitudini deschise. Este un fenomen complex ce depășește demersul intelectual, angajând întregul potențial al individului (psihomotoriu, afectiv și motivațional)”(Vîntu, V., Busuioc, A., & Driga, I., 2018, p. 159).

Lucrarea de cercetare științifică cu titlul *Creații funcționale prin proiecte tematice la disciplina Arte vizuale și abilități practice la nivelul achizițiilor fundamentale* evidențiază „folosirea unor strategii de tip euristic, similare cercetării științifice, conduce spre obținerea de rezultate bune în planul însușirii temeinice a cunoștințelor, al formării priceperilor, deprinderilor etc.” (Răduț-Taciu R., 2003, p. 78).

Reducerea eșecului școlar al elevilor prin promovarea succesului educațional și a performanței la timp sunt obiective prioritare în învățământul primar la nivelul achizițiilor fundamentale și constituie problema de cercetare.

Scopul lucrării este valorificarea proiectelor tematice utilizate în cercetare pentru formarea și dezvoltarea competenței de realizare a creațiilor funcționale folosind materiale și tehnici de lucru diverse promovând performanța elevilor și succesul educațional survenit ulterior la nivelul achizițiilor fundamentale.

Cercetarea are ca punct de plecare următoarea ipoteză generală: Dacă aplicăm proiecte tematice la disciplina Arte vizuale și abilități practice atunci obținem performanțe în activitatea creativă a elevilor materializate în abilități de realizare a creațiilor funcționale.

Lucrarea dezvoltă în cuprins două secțiuni sau părți, una teoretică și una de aplicații: partea I – *Fundamentare teoretică* și partea a II-a – *Demersul*

experimental. Urmăresc multiple relații de continuitate și reciprocitate între cele două părți ale lucrării.

„De la pedagogia tradițională, care promova modelul educațional al transmiterii-ascultării-asimilării-restaurantii, s-a trecut la o pedagogie care îl face pe elev mult mai responsabil în procesul propriei instruirii și formării. Așadar, astăzi vorbim despre o pedagogie interactivă, care valorizează activitatea cognitivă și practică a elevilor, interacțiunile și confruntările de idei ce se dezvoltă în procesul învățării”(Chiș V., 2003, p. 221).

Conceptul de creativitate s-a schimbat de-a lungul timpului, de fapt, în timp ce inițial a fost considerat un dar înnăscut exclusiv pentru câțiva indivizi selectați, ulterior s-a descoperit o posibilă achiziție transformându-l în ceva prezent în toate ființele umane.

Actul creativ nu trebuie considerat un eveniment unic, ci un proces de interacțiune între elementele cognitive și afective și este compus din două faze, una generativă în care mintea creativă imaginează o serie de noi modele mentale ca soluții potențiale la o problemă, și una explorativă sau evaluativă în care sunt evaluate diferitele opțiuni și apoi este selectată cea mai bună. Ideea existenței a două faze ale procesului creativ este în concordanță cu rezultatele cercetărilor cognitive care indică existența a două moduri de gândire diferite, unul asociativ și unul analitic; în modul asociativ, gândirea este intuitivă, în modul analitic, gândirea este concentrată în schimb pe analiza relațiilor de cauză și efect.

Creativitatea nu este o proprietate unică, ci este rezultatul complementarității dintre deducție și intuiție, între rațiune și imaginație, între emoție și reflecție, între gândirea divergentă și convergentă.

Legătura dintre creativitate și emoții este mult mai complexă decât poate părea, deoarece pare să fie guvernată de interacțiunea dintre valoarea hedonică, activarea emoțională și motivație. Există multe exerciții utile pentru dezvoltarea unei funcții precum creativitatea; poate fi dezvoltată prin angajarea în căutarea unor legături noi sau neobișnuite între idei, o activitate care poate fi urmărită până la procesul de dezvoltare a gândirii divergente. Dacă în gândirea convergentă există o singură soluție, cea mai bună soluție la o problemă, gândirea divergentă sau creativă este deschisă noutăților și posibilităților.